

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Навчально-науковий Інститут мистецтв

Кафедра методики викладання образотворчого
і декоративно-прикладного мистецтва та дизайну

СИЛАБУС

ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Освітня програма	<i><u>Середня освіта (Образотворче мистецтво)</u></i>
Спеціальність	<i><u>014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)</u></i>
Спеціалізація	<i><u>014.12 Образотворче мистецтво</u></i>
Галузь знань	<i><u>01 Освіта / Педагогіка</u></i>

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “31” серпня 2018 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва практики	Педагогічна практика
Викладач (-і)	Синишин Л.О., Юсипчук Ю.В., Тимків Б.М., Корпанюк В.В., Семяник О.В., Гнатюк М.В., Бабельська Л.В.
Контактний телефон викладача	(0342) 52-34-29
Е-mail викладача	lilia-if@ukr.net ; yusupchuk@meta.ua ; tymkivbm@gmail.com ; korpaniuk.v@gmail.com ; oksanasemyanik@gmail.com ; hm1405@ukr.net ; stepanova@gmail.com .
Формат практики	денна / заочна
Обсяг практики	6 кредитів ECTS; 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	Під час практики її керівники від кафедри та університету організують і проводять для студентів консультації, бесіди, надають різноманітну допомогу з фахових питань.
2. Анотація до курсу	
Проходження педагогічної практики забезпечується освітньою програмою підготовки фахівців IV рівня акредитації «бакалавр», «магістр» за спеціальністю 014. 12 - Середня освіта. "Образотворче мистецтво" та передбачає кваліфікацію вчителя образотворчого мистецтва та художньої культури. Викладача дисциплін художньо-естетичного циклу. Керівника студій (гуртків) за видами мистецтва та художньої творчості. В системі підготовки вчителя образотворчого мистецтва, керівника гуртка визначається сучасними вимогами до підготовки учительських кадрів. Педагогічна практика для фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» є завершальним етапом професійної підготовки майбутніх учителів.	
3. Мета та цілі курсу	
Метою викладання дисципліни «Педагогічна практика» є базова підготовка майбутнього спеціаліста до теоретичного та практичного застосування знань, що відбувається упродовж 4 тижнів (6 залікових кредитів), студенти оволодівають системою навчально-виховної діяльності учителя-предметника, класного керівника. Студенти виконують обов'язки вчителя з фаху і класного керівника, здатні застосовувати вміння, сформовані під час педагогічної практики (діяльності), у передпланових та проектних дослідженнях. Відповідно до вимог кредитно-трансферної системи навчання, всю роботу студентів під час педпрактики можна згрупувати у 4 змістових модулі: ЗМ-1 – навчальна діяльність; ЗМ-2 – виховна діяльність, ЗМ-3 – методична діяльність. ЗМ-4 – творча діяльність. Змістове навантаження кожного з них залежить від фаху, з якого студент проходить практику. При вивченні дисципліни «Педагогічна практика» особливу увагу необхідно приділити організації самостійної роботи студентів, що сприяє формуванню вмінь і навичок самостійної праці, поглибленню професійно-практичної підготовки, самоосвіті, самостійному вирішенню практичних завдань. Завданням поглибити теоретичні знання з курсів «Методика викладання образотворчого мистецтва», «Педагогіка»; сформувати практичні навички роботи з школярами у процесі навчально-виховної діяльності на уроках образотворчого мистецтва та у позакласній роботі. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: • сутність процесів навчання й виховання, їхні психологічні основи; • виховні й освітні процеси минулого та сьогодення; загальні питання організації	

педагогічних досліджень, переваги й недоліки різних методів досліджень, способи узагальнення й оформлення результатів дослідницького пошуку;

- шляхи вдосконалення майстерності педагога та способи професійного самовдосконалення;
- методику викладання дисциплін образотворчого циклу; зміст та структуру навчальних планів, програм та підручників;
- сучасні підходи до вивчення основних тем навчальних дисциплін, нові технології навчання;
- методи формування навичок самостійної роботи й розвитку творчих здібностей та логічного мислення студентів;
- комп'ютерні технології навчання;

вміти:

- визначати і впроваджувати в ході роботи зі студентами активні форми виховного впливу;
- адаптуватися у новому навчально-педагогічному середовищі;
- складати психолого-педагогічну характеристику на колектив;
- вести роботу з підготовки та проведення виховних заходів;
- застосовувати у виховній роботі з весь арсенал форм, методів і прийомів виховання; постійно залучати актив групи і весь колектив у цілому до підготовки і проведення виховних заходів;
- поглиблювати та закріплювати теоретичні знання з педагогіки, психології, загальних та часткових методик, вчитись застосовувати ці знання в навчально-виховній роботі;
- здійснювати поточне та перспективне планування педагогічної діяльності;
- оволодівати найпростішими методами науково-педагогічних досліджень: спостереження, анкетування, бесіда, вивчення та аналіз творчих досягнень, обробка даних; спостерігати та аналізувати навчально-виховну роботу;
- використовувати нові педагогічні технології, альтернативні системи навчання та виховання;
- виявляти навички самостійної практичної діяльності: збирати матеріал до написання рефератів, виконання практичних завдань з методики образотворчого мистецтва, наукової роботи, статті або доповіді на науково-методичній конференції.

4. Результати навчання (компетентності)

ЗК 3. Міжособистісна взаємодія. Здатність працювати в команді, вести наукові дискусії, переконувати та впливати на інших учасників колективу; уміння знаходити компромісні рішення й брати на себе відповідальність за їх втілення. Здатність мотивувати людей, ставити цілі, обґрунтовувати методи дослідження та рухатися до спільної мети.

ЗК 4. Інструментальні навички. Здатність до письмової та усної комунікації рідною мовою, знання іноземної мови, навички роботи з сучасними інформаційними технологіями.

ЗК 5. Соціально-особистісні навички. Адаптивність, комунікабельність, креативність, толерантність, критичне мислення, прагнення самовдосконалення, самокритичність, наявність стійкого світогляду та наполегливість у досягненні мети. Здатність використовувати базові знання про стан і проблеми візуального мистецтва сучасного світу й України зокрема, розвивати етно та еко-культуру в суспільстві засобами дизайну, образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість, розробляти, організовувати та управляти проектами з мистецької та виставкової діяльності. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт, діяти соціально-відповідально та свідомо.

ЗК 6. Етичні мотиви. Розуміння та сприйняття етичних принципів. Дотримання норм професійної етики.

Фахові компетенції. ФК 1. Здатність здійснювати методичну діяльність при навчанні учнів та ЗВО образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, художньої культури та дизайну.

ФК 2. Здатність організувати навчальний процес з образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, художньої культури та дизайну. на засадах особистісно-орієнтованого, діяльнісного та компетентнісного підходів; проектувати та організувати навчальний процес на рівні курсу, розділу, теми, уроку, педагогічної ситуації.

ФК 3. Здатність формувати в учнів і ЗВО уміння користуватися мовою образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, художньої культури та дизайну, виконувати передбачені навчальними програмами завдання з образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, художньої культури та дизайну.

ФК 4. Здатність здійснювати відбір методів, форм і засобів навчання образотворчому та декоративно-прикладному мистецтву, художній культурі та дизайну, спрямованих на розвиток здібностей учнів і ЗВО та їх виховання; здійснювати контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів та ЗВО з образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, художньої культури та дизайну; здатність керувати дослідницькою діяльністю учнів і ЗВО у позакласній і позааудиторній роботі; здатність використовувати інформаційні технології у навчанні.

ФК 5. Здатність виявляти розуміння предмета, структури і ролі мистецтва у формуванні сучасної світової науки; мати чітке уявлення про історичне підґрунтя мистецтва, принципи і механізми його розвитку й функціонування, системний і антропоцентричний підходи в образотворчому, декоративно-ужитковому мистецтві, художній культурі та дизайні; розуміння ролі мистецтва в житті соціуму; вміння розвивати в учнів та ЗВО необхідні мистецтвознавчі компетенції.

Знання з предметної області:

РН 6. Знати основи пластанатомії, перспективи, кольорознавства, композиції.

РН 7. Знати історію вітчизняного та зарубіжного мистецтва минулого та сучасності.

РН 8. Володіти знаннями про специфіку роботи з учнями різних вікових категорій у цілісному педагогічному процесі в умовах індивідуалізації і диференціації навчання образотворчому і декоративно-прикладному мистецтву, художній культурі та дизайну.

РН 9. Володіти уміннями впроваджувати базові знання з історії мистецтва і дизайну та специфіки його розвитку за професійним спрямуванням у художньо-проектну діяльність.

Практичні навички з предметної області:

РН 6. Здатність здійснювати відбір методів, форм і засобів навчання, спрямованих на розвиток здібностей учнів та їх виховання; розвиток в учнів вмінь працювати з творчими та олімпіадними завданнями з образотворчого мистецтва; організувати та проводити виховні заходи; організувати роботу відповідно до вимог безпеки життєдіяльності й охорони праці в межах функціональних обов'язків викладача і вчителя.

РН 7. Здатність здійснювати моніторинг навчальних досягнень суб'єктів навчання; розробляти різні типи навчальних завдань, відповідних результатам моніторингу.

РН 8. Здатність використовувати педагогічні технології у навчально-виховному процесі; розробляти уроки та навчальні заняття відповідно до обраної технології навчання.

РН 9. Здатність підбирати систему завдань для контролю і корекції знань учнів, студентів; здійснювати усний, письмовий та тестовий контроль на заняттях; вести облік результатів контролю знань, умінь та навичок.

Загальні уміння:

РН6. Навички планування та управління часом. Дотримання професійної етики.

РН 7. Міжособистісні навички, пов'язані зі здатністю взаємодіяти з іншими людьми та залучати їх до командної роботи.

РН8. Уміння спілкуватись, включаючи усну та письмову комунікацію, однією з поширених європейських мов (англійською, німецькою, італійською, французькою, іспанською), як і мовою рідної країни для офіційно-ділової та наукової комунікації.

РН 9. Набуття знань, необхідних для продовження професійного розвитку, що також включає здатність працювати самостійно.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
лекції					
практичні					
самостійна робота			180		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність		Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
II	014. 12 Середня освіта (Образотворче мистецтво)		I(м)	Нормативний	
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
1. Участь у настановній та підсумковій конференціях.	лекційне	[11, 12, 14, 17, 22]	5		протягом тижня
2. Відвідування уроків та пар, участь у їх обговоренні.	практичне	[3, 5, 7, 8, 9, 10]	10	5б.	протягом тижня
3. Підготовка до уроків, пар їх проведення та обговорення (відповідно до календарного плану та робочої програми).	практичне	[6, 14, 17, 22]	25	5б.	протягом тижня
4. Підготовка до позаурочних форм навчально-виховної роботи з фаху, їх проведення та обговорення.	практичне	[14, 17, 22]	10	5б.	протягом тижня
5. Індивідуальна навчальна робота з учнями, студентами.	практичне	[3, 5, 7, 8, 9, 10]	10	5б.	протягом тижня
6. Відвідування позакласних виховних заходів, їх обговорення.	практичне	[11, 12, 14, 17, 22]	10	5б.	протягом тижня
7. Підготовка, проведення та обговорення різних форм виховної роботи з учнями класу, до якого прикріплений студент (конкурси, вікторини, КВК, заочні подорожі, усні журнали, екскурсії, тематичні вечори, родинні свята, зустрічі з видатними людьми, тематичні виставки та ін.).	практичне	[3, 5, 7, 8, 9, 10]	10	5б.	протягом тижня
8. Підготовка і проведення індивідуальної виховної роботи учнями, студентами.	практичне	[14, 17, 22]	20	5б.	протягом тижня
9. Робота з батьками.	практичне	[3, 5, 7, 8, 9, 10]	10	5б.	протягом тижня
10. Консультації у вчителів та	практичне	[3, 5, 7, 8, 9, 10]	10	5б.	протягом тижня

методистів, керівників шкіл організаційних та методичних питань.	практичне	[11, 12, 14, 17, 22]	10	5б.	протягом тижня
11. Ознайомлення з методичним кабінетом школи, роботою методичного об'єднання вчителів з фаху, педагогічної ради, часткова участь у них.	практичне	[3, 5, 7, 8, 9, 10]	15	5б.	протягом тижня
12. Допомога вчителю-предметнику в обладнанні кабінету.	практичне	[14, 17, 22]	10	5б.	протягом тижня
13. Виготовлення дидактичного матеріалу та наочних посібників.	практичне	[3, 5, 7, 8, 9, 10]	10	5б.	протягом тижня
14. Опрацювання методичної літератури. Вивчення шкільної документації та матеріалів передового досвіду вчителів.	практичне	[11, 12, 14, 17, 22]	15	5б.	протягом тижня
15. Ознайомлення з джерелами, які стосуються організації майстер-класу.	практичне	[3, 5, 7, 8, 9, 10]	10	5б.	протягом тижня
16. Робота над практичним впровадженням майстер-класу.	практичне	[14, 17, 22]	20	25б.	протягом тижня

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою здійснюється шляхом поточного, модульного, підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання. Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів),

	здобутих під час проведення аудиторних занять. Поточний контроль реалізується у формі звіту з проходження педагогічної практики.
Вимоги до письмової роботи	В рамках навчально-виховного процесу, з метою визначення рівня знань, умінь та навичок студентів проводиться письмовий звіт про проходження педагогічної практики та щоденник практики.
Семінарські заняття	Навчальним планом не передбачені
Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумковий контроль знань з дисципліни проводиться у формі заліку. Залік проводиться за результатами звітної документації з практики: письмовий звіт про проходження практики; щоденник; відгук з бази практики (підсумки педпрактики підводяться на педагогічній раді школи та виставляється рекомендована класоводом оцінка); індивідуальний план студента на період практики; плани-конспекти уроків (поточних та залікових); конспекти виховних заходів; уроку–екскурсії та майстер-класу; наочність, аналіз навчальних програм позашкільного навчального закладу, план-конспект заняття, проведеного у позашкільному навчальному закладі. Звітну документацію студент-практикант подає керівникові практики від не пізніше як за два дні до дня захисту практики (конференції). Звіт повинен містити відомості про виконання всіх розділів програми та індивідуальних завдань, висновки та пропозиції. Звіт студенти захищають на засіданні фахової кафедри у присутності керівників практики та

викладачів зі спеціальних дисциплін. Звіт має бути оформлений на стандартних аркушах паперу (формат А4) обсягом 15–25 аркушів і містити: титульну сторінку; вступ; зміст звіту; опис змісту практичної діяльності; висновки та пропозиції; додатки (зразки зібраної первинної інформації, таблиці, схеми, тощо).

Підсумкова оцінка виставляється груповим керівником педагогічної практики, при цьому враховується: рівень виконання групових та індивідуальних завдань студента, захист проведеної практики.

7. Політика курсу

Політика курсу базується на формуванні результатів навчання студента із академічної доброчесності. Неприпустимі плагіат та списування. Обов'язкове виконання звітної документації з практики. Студентам, які не виконали програму практики з поважних причин може бути надано право проходження практики повторно.

Слід наголосити, що місія курсу - виявити у студентів бажання свідомого вивчення та опанування того чи іншого виду мистецтва, створити відповідне тло для формування у студентів системи компетентностей, передбачених навчальною програмою.

Успішне засвоєння студентами курсу відкриває їм шлях до реалізації власних творчих задумів від виконання дизайнерських проєктів до виконання в матеріалі, а також дає змогу застосовувати набуті знання, уміння й навички в художньо-педагогічній діяльності. Виходячи з цього, поведінка студентів має відповідати високій репутації університету.

8. Рекомендована література

1. Антонович Е.А. Художні техніки в школі: курс лекцій (спецкурс) / Е.А. Антонович, В.І. Проців, С.П. Свид. Івано-Франківськ : 1994. 312 с.
2. Калініна Е. Інтегровані уроки з образотворчого мистецтва / Е. Калініна. // Початкова школа / Е.Калініна. 2002. №2. С. 37-38.
3. Кириченко М. Основи образотворчої грамоти. Київ : Освіта. 2002. 198 с.
4. Ковальов О. Декоративно-прикладне мистецтво у школі. 1 – 7 клас : Навчальний посібник / Олександр Ковальов. Суми : ВТД «Університетська книга», 2006. 144 с.; іл. 52 с.
5. Котляр В.Ф. Основи образотворчого мистецтва і методика художнього виховання дітей [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. П. Котляр. Київ :2001. 154 с.
6. Ковальчук О. В. Українське народознавство : Книга для вчителя. Київ : Освіта, 1994. 176 с.
7. Лухтай Л. Нестандартний урок. Початкова школа. 1992. № 3. С 31-35.

8. Любарська Л. М. Образотворче мистецтво: підруч. для 1 кл. Київ : Наш час, 2007. 120с.
9. Любарська Л.М., РізниченкоМ., ПротопоповаО. Образотворче мистецтво: підруч. для 2 кл. Київ : Форум, 2004. 127 с.
10. Любарська Л.М. Образотворче мистецтво: підруч. для 3 кл. Київ : Форум, 2004. 112с.: іл.
11. Любарська Л.М. Образотворче мистецтво: підруч. для 4 кл. Київ : Форум, 2004. 160 с.
12. Любарська Л. Уроки образотворчого мистецтва. Початкова школа. Київ : Форум, 2002. № 9. С.50-55.
13. Методика навчання мистецтва у початковій школі : Посіб. для вчителів / Л.М. Масол, О.В. Гайдамака, О.В. Калініченко, Е.В. Белкіна, І.В. Руденко. Харків : Веста: Ранок, 2006. 256 с.
14. Олексюк-Казо Л. М. Основи прикладної творчості : навч. посібник / Лариса Маркіянівна Олексюк-Казо. Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2006. 201 с.
15. Стельмахович М.Г. Теорія і практика українського національного виховання: посібник для вчителів початкових класів та студентів педагогічних факультетів. Івано-Франківськ : 1996. 180 с.
16. Полякова Г.А. Образотворче мистецтво, 1 – 7 класи: теорія навчання, календарно-тематичне планування, основні поняття з образотворчого мистецтва: навчальний посібник для вчителів / Г.А. Полякова та ін. Харків : «Скорпіон», 2011. 160 с.
17. Програма для середньої загальноосвітньої школи. 1-4 класи. Образотворче мистецтво. 2кл. / Укладачі: Л. Любарська, Л. Вовк. // Мистецтво та освіта. 2012. № 2 (44). С.8-11.
18. Програма для середньої загальноосвітньої школи. 1-4 класи. Образотворче мистецтво. 3кл. / Укладачі: Л. Любарська, Л. Вовк. // Мистецтво та освіта. 2012. № 3 (45). С.8-11.
19. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів (Образотворче мистецтво). Київ : 2013.
20. Титаренко В.П. Методика викладання декоративно-прикладної творчості. Полтава : 2004. 249 с.
21. Твори українського образотворчого мистецтва на уроці у школі: Методичні рекомендації для вчителів образотворчого мистецтва шкіл різного типу навчання. // автор-укладач С.В.Коновець: ІЗМН. Київ :1997. 64 с.
22. Федун С. І., РубляТ. Є. Орієнтовне календарно-тематичне планування уроків образотворчого мистецтва для 1 - 4 класів [Текст] : метод. посіб. для вчит. загальноосвіт. навч. закл. і для системи підготовки та перепідготов. вчителів образотворчого мистецтва. Вінниця : Нова Книга, 2004. 56 с.
23. Федун С. І., Рубля Т. Є. Розробки уроків образотворчого мистецтва для 1 класу [Текст] : метод. посіб. для вчит. загальноосвіт. навч. закл. і для системи підготовки та перепідготов. вчителів образотворчого мистецтва. Вінниця : Нова Книга, 2004. 64 с.

24. Федун С. І., Рубля Т. Є. Розробки уроків образотворчого мистецтва для 2 класу [Текст] : метод. посіб. для вчит. загальноосвіт. навч. закл. і для системи підготовки та перепідготов. вчителів образотворчого мистецтва. Вінниця : Нова Книга, 2004. 64 с.
25. Федун С. І., Рубля Т. Є. Розробки уроків образотворчого мистецтва для 3 класу [Текст] : метод. посіб. для вчит. загальноосвіт. навч. закл. і для системи підготовки та перепідготов. вчителів образотворчого мистецтва. Вінниця : Нова Книга, 2004. 64 с.
26. Федун С. І., Рубля Т. Є. Розробки уроків образотворчого мистецтва для 4 класу [Текст] : метод. посіб. для вчит. загальноосвіт. навч. закл. і для системи підготовки та перепідготов. вчителів образотворчого мистецтва. Вінниця : Нова Книга, 2004. 64 с.
27. Художня культура України: навч. посібник / Л.М. Масол, С.А. Ничкало, І.І. Веселовська, О.І. Оніщенко; за заг. ред. Л.М. Масол. Київ : Вища школа, 2006. 239 с.
28. Образотворче мистецтво у школі —
http://osvita.ua/school/lessons_summary/fine_art/
29. Програма з образотворчого мистецтва —
www.mon.gov.ua/images/education/average/new_pr/obr_myst.doc
30. Особливості образотворчого мистецтва у початковій школі —
softacademy.luguniv.edu.ua/Programs/ThematicDrawing/05.htm
31. Образотворче мистецтво в основній школі —
kassiopeya.com/obrazotvorche-mistectvo-v-osnovnij-shkoli.html

Викладачі: Синишин Л.О., Юсипчук Ю.В., Тимків Б.М., Корпанюк В.В.,
 Семяник О.В., Гнатюк М.В., Бабельська Л.В.